

1. Ekspozicija. Kontra-ekspozicija. Tema A plus dva kontra-subjekta u invertirajućem kontrapunktu.
2. Ekspozicija u srodnom tonalitetu (takt 37.) i prva pojava razvojnog elementa B. Tema u a-molu i poslije u d-molu.
3. Ulazak pedala (A) u F-duru (dominanta srodnoga tonaliteta) i dugi razvitak na elementima A i B u izmjeni. Povratak A u g-molu i dominantni pedal. Kanonski razvoj B, koji se pojavljuje u četiri različita glasa (taktovi 66 i slijedeći).
4. A u subdominantnom tonalitetu (takt 72.), A u srodnome tonalitetu subdominante (Es). Razvoj B u Es-duru.
5. Povratak A u glavnome tonalitetu (takt 93.). Subjekt i odgovor. Posljednji ulazak A u pedalu i zaključak.

Ova pretjerano jezgrovita analiza, ima za cilj pokazati iznimnu vještinu konstrukcije koju Bach razvija u ovome djelu. Međutim, intelektualne igre su zaboravljene u korist čudesne ritmičke pulzacije koja od ove školske fuge čini ples sa tisuću dekorativnih aspekata. Niz šesnaestinki vodi njezin ritam od kontrasta i pomaknutih naglasaka. Slušatelj jednostavno osjeća govornički efekt. Dovoljno je biti uvučen. Poslije smrti život se nastavlja¹⁴.

Preludij i fuga a-mol BWV 543

Preludij u Weimaru oko 1709. Fuga Köten ili Leipzig

Još jedno djelo uzeto i prerađeno u nekoliko navrata u razdoblju od 1709. i 1725. godine.

Preludij zasigurno unaprijed nagovještava fugu. Inicijalni recitativ snažno oživljava preludij u fis-molu ud Buxtehudea BuxWV 146. Tri su vidljive sekcija: I. recitativ završava dugim toničkim pedalom. Mnogo je ritmičke i harmonijske slobode. Izmjena šesnaestinki i triola podvučena je ostinatom u tenoru. Na završetku preludija slijedi improvizirana kadenca. Za primijetiti su čudne ritamske izmjene koje se provlače preko taktnih crta što stvara osjećaj neregularne mjere (4/4 – 1' - 2/4), kao što je to slučaj u nekim Buxtehudevovim toccatama.

Fuga čija krasna "Gigue" tema produžuje preludij zasigurno je napisana kasnije.

Prva verzija fuge skladana je za čembalo. Elegancija kojom je pisana, kombinirana virtuoznost koja se zahtjeva od ruku i nogu, govora nam da se radi o posljednjem periodu u Kötena ili prvom u Leipzigu. Nakon ekspozicijskog predstavljanja teme slijedi kadenca na dominantni koja uvodi srednji slobodni dio u kojem se javljaju fragmenti teme u raznim tonalitetima.

Srednji dio smiruje basov nastup teme u tonici, a u idućem taktu i kanonski nastup teme u tenoru. Nakon razrade slijedi pedalni solo uz disonantne akorde.

Završetak skladbe čini ispisana improvizirana kadenca s izrazito kratkim završnim akordima.

(Nastavlja se)

BILJEŠKE:

^{1,2} Alain, M.-C.: *L'oeuvre pour orgue*, I sv., str 32; ERATO, Paris 1981.

³ Alain, M.-C.: *L'oeuvre pour orgue*, I sv., str 34.

⁴ Alain, M.-C.: *L'oeuvre pour orgue*, I sv., str 32.

^{5,6} Alain, M.-C.: *L'oeuvre pour orgue*, I sv., str 31.

^{7,8} Alain, M.-C.: *L'oeuvre pour orgue*, I sv., str 35.

^{9,10} Alain, M.-C.: *L'oeuvre pour orgue*, I sv., str 33.

¹¹ Tomanič, A.: *Bachove triosonate ter preludiji in fuge*, str. 27. *Cerkveni glasbenik* br. 1-3, Ljubljana 2000.

^{12,13,14} Alain, M.-C.: *L'oeuvre pour orgue*, I sv., str 34.

EUHARISTIJSKI KONGRES ZAGREBAČKE NADBISKUPIJE

"Euharistijom služimo čovjeku" bilo je geslo *Euharistijskog kongresa Zagrebačke nadbiskupije* održanog 1. listopada 2000. godine u Zagrebu. Na Trgu ispred zagrebačke katedrale okupljena Mjesna zagrebačka crkva u zajedništvu sa hodočasnici iz cijele nadbiskupije proslavila je vrhunac ovogodišnjeg jubilarnog slavlja. Iako kroz cijelu jubilarnu godinu slavimo Božje milosrde nad našim slabostima, ovaj kongres bio je ostvarenje želje Svetog Oca i cijele Crkve da jubilarna godina bude izrazito euharistijska, kako bi vjernici posvjestili i dublje živjeli svijest o vrijednosti ovog dana i otajstva. S tom željom bio je priredan i ovaj kongres čiji je početak započeo pripremama u župskim zajednicama i užom pripremom u katedrali kroz tjedan dana prije kongresa.

Svako slavlje traži pripremu, tako i ovo, kako duhovnu tako i onu više vidljivu, vanjsku organizaciju. Da su organizatori mogli, organizirali bi sunce nad Zagrebom za 1. listopada. Ovako, prepušteni kišnim neugodnostima, zbijeni, ali u vjeri i nadi ujedinjeni vjernici su dolazili pred Trg ispred zagrebačke prvostolnice. U pripravi za svetu misu slijedio je molitvenoglasbeni program. Bogatstvom glasova i repertoara nastupile su razne grupe, solisti, te zborovi. Između ostalih nastupili su zborovi *Collegium pro Musica Sacra*, *Katedralni mješoviti zbor*, *Oktet Pelican*...

Euharistijsko slavlje predvodio je nadbiskup i metropolit praški i predsjednik Vijeća europskih biskupskih konferencija kardinal Mislav VIK. Ljepoti slavlja pridonio je i zbor sastavljen od raznih župskih i drugih crkvenih zborova, ujedinjenih u zajedništvo pod vodstvom mo. Miroslava **Martinjaka**. Okupljeno mnoštvo vjernika sudjelovalo je u slavlju svete euharistije i u klanjanju Presvetom Oltarskom Sakramentu, koje je slijedilo nakon misnog slavlja. Krist nas ujedinjuje i poziva u zajedništvo sa Ocem i ljudima. Euharistijom bivamo dublje uronjeni u Kristovo vazmeno otajstvo i preobraženi u osobu Isusa Krista. Euharistija nas snažno poziva da njezinu snagu oživotvorimo u konkretnom služenju čovjeku. Solidarnost koja se treba živjeti i očitovati u Crkvi znak je našeg dubokog zajedništva i životnosti naše vjere.

Sve nas je okupio Kristov poziv da slavimo spomen-čin njegove muke, smrti i uskrsnuća, ali i nastavimo njegov put posvemašnjeg darivanja i ljubavi. Za takav život osmišljen, proživljen i proslavljen svjedoče nam brojni sveci, a među njima i naš blaženi Alojzije Stepinac. Budimo otvoreni, raspoloženi za solidarnost i pomirenje, pred nadolaskom trećeg tisućljeća.

s. Domagoja Ljubičić